

O pomoci migrantům a integraci cizinců

„Hybnou silou integrace je mezilidské setkávání. Jen tak je možné odbourávat vzájemné předsudky a budovat vztahy založené na oboustranném respektu a úctě k druhému,“ říká Jan Kočí, zástupce ředitele Diecézní katolické charity Hradec Králové a vedoucí Integračního centra pro cizince.

Jaká je současná situace v našem kraji vzhledem k silící uprchlické vlně směřující do Evropy?

V Královéhradeckém kraji žije dle statistik kolem 14 000 cizinců, tj. zhruba desetkrát méně, než v Praze. Musíme ale rozlišovat, zda k nám přicházejí cizinci a uprchlíci legálně či nelegálně, zda jde o občany států Evropské unie (EU), o cizince ze třetích zemí, žadatele o mezinárodní ochranu (azyl) nebo osoby s uděleným azylem či doplňkovou ochranou. Pro většinu uprchlíků nejsme cílovou zemí, ale jen tranzitním územím. Míří hlavně do Německa, vstoupili na území ČR nelegálně a po zadržení se dostávají do Zařízení pro zajištění cizinců. Odtud následuje teoreticky buď návrat do země EU, kde probíhá jejich azylové řízení, nebo návrat do země původu či správní vyhoštění. Praxe je ale daleko obtížnější a se současným masovým přílivem uprchlíků do Evropy si státy EU neví rady.

My se setkáváme především s uprchlíky, kteří žádají o mezinárodní ochranu (azyl), protože v našem kraji je pro tyto žadatele Pobytové středisko v Kostelci

Kurzy češtiny pro cizince. Snímek: Lubomír Kotek

nad Orlicí. Pravidelně sem dojíždí pracovníci Diecézní charity a poskytují poradenství.

Momentálně ve středisku žije kolem 160 osob. Od začátku roku v ČR získalo přes 30 cizinců azyl a přes 250 osob doplňkovou ochranu, která je udělována zejména uprchlíkům z válkou postižených zemí, např. ze Sýrie a Ukrajiny. Ve srovnání s tisíciroky přijímaných uprchlíků v Německu nebo Maďarsku je to velmi málo. Ani plánované přijetí 1 500 osob v rámci přesídlení a relokace v průběhu roku 2015 a 2016 situaci výrazně nezmění. Velké uprchlické vlny k nám přicházely i dříve, v době války v bývalé Jugoslávii a v Čečensku.

Z jakých zemí a důvodů k nám cizinci nejčastěji přicházejí?

Legální vstup cizinců ze zemí mimo EU do ČR je upraven přísnými pravidly. Není vůbec jednoduché získat vízum či povolení k pobytu v ČR, a to i např. pro občany Ukrajiny z válkou postižených oblastí. Cizinci dnes přicházejí nejčastěji za účelem sloučení rodiny nebo z důvodu studia. Získat povolení k pobytu za účelem zaměstnání nebo podnikání je obtížné. Uprchlíci mohou přicházet z důvodu pronásledování a z území válečných konfliktů, mnozí patří také k tzv. ekonomické migraci. Z cizinců i uprchlíků žádajících o azyl k nám přicházejí nejčastěji Ukrajinci. Početnou skupi-

nu cizinců tvoří Vietnamci, dále jsou to uprchlíci ze Sýrie, Afghánstánu, Kuby, Arménie, Ruska, Gruzie, Běloruska nebo Moldavska.

Jak pomáhá Charita?

Uprchlíkům poskytujeme zdarma informace a právní a sociální poradenství v průběhu jejich azylového řízení. Pokud získají azyl nebo doplňkovou ochranu, přecházejí většinou do Integračního azylového střediska v Josefově, kam také pravidelně dojíždíme a pomáháme klientům se začleněním do běžného života – při hle-

minka pocházející z Ugandy získala v ČR azyl. Při útěku ze země původu jí šlo o život a nemohla s sebou vzít malou dceru. Díky vstřícnosti českého zastupitelského úřadu a spolupráci dalších organizací se podařilo pro dcerku zajistit české vízum. Obě se tak na ruzyňském letišti po 5 letech opět setkaly.

Jak se daří cizince integrovat?

Jednou z bariér integrace je nedostatečná znalost češtiny. Proto pořádáme již řadu let kurzy češtiny pro cizince v Hradci Králové

Ing. Jan Kočí, zástupce ředitele Diecézní katolické charity Hradec Králové, která pomáhá uprchlíkům a cizincům od roku 1992. Kočí vede Integrační centrum pro cizince, které v roce 2013 zřídila Diecézní charita v Královéhradeckém kraji s podporou Evropské unie a Ministerstva vnitra ČR.

dání zaměstnání, jednání na úřadech, v oblasti zdravotní péče, docházky dětí do škol atd. Hlavní je pomoci najít vlastní byt, který lze zařadit do Státního integračního programu. V případě jazykové bariéry pomáháme s tlumočením a překlady. Díky naší pomoci našlo v Hradci nový domov i několik rodin s malými dětmi ze Sýrie.

Řešíme také řadu případů sloučení rodin, kdy část rodiny žije v ČR a další členové jsou ještě v Sýrii, na Ukrajině nebo jako uprchlíci v jiné zemi. Nedávno se nám podařilo ve spolupráci s Mezinárodní organizací pro migraci po letech spojit jednu rodinu. Ma-

i v regionech. Ročně jimi projde kolem 250 osob a díky dotacím z Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí a Azylového, migračního a integračního fondu jsou kurzy zdarma. Cizinci si mohou také vyzkoušet nanečisto zkoušku z češtiny pro trvalý pobyt nebo státní občanství ČR. O prázdninách pořádáme kurzy češtiny pro děti cizinců, které jdou u nás od září do školy. Na kurzech sociokulturních dovedností zase cizinci získávají všeobecný přehled a poznávají město, kde žijí. Vzpomínám, jak mi vietnamští účastníci kurzu ve Dvoře Králové s nadšením vy-

právěli, že s učitelkou poprvé navštívili pamětihodnosti města, kde žili již 10 let. Při integraci nám pomáhají i naši dobrovolníci, kteří doučují češtinu děti cizinců a uprchlíků.

Pořádáme také multikulturní, volnočasové a zájmové aktivity, kde se neformálně setkávají cizinci s českou většinou – mezinárodní sportovní turnaje, výtvarný kroužek pro děti, taneční klub, příměstský tábor, výstavy fotografií, přednášky a oslavy svátků. Největší akcí je festival Setkání národů v Hradci Králové, přehlídka kultury, tradic a umění cizinců žijících v našem regionu.

Jednou z našich aktivit je amatérský divadelní soubor Světáci. „Herci“ z Čech, Ruska, Ukrajiny, Afghánstánu, Egypta nebo Burundi nacvičili v češtině již několik hudebních pohádek, českou, ruskou i indickou. Vystupují nejen na akcích Centra, ale také na hradeckém festivalu Poznejme se navzájem. Každý z účinkujících vkládá do hry něco ze své kultury. Existuje řada teorií, jak dosáhnout úspěšné integrace. Za nejdůležitější však považuji vzájemné mezilidské setkávání, poznávání se. Jen tím je možné odbourávat vzájemné předsudky a budovat vztahy založené na oboustranném respektu a úctě k druhému.

Ptala se
Jana Karasová

Kontakt: Integrační centrum pro cizince Diecézní charity Hradec Králové, Šafaříkova 666/9 ● Tel.: +420 492 604 940

● E-mail: poradna.cizinci@hk.caritas.cz ● Web: www.cizincihradec.cz ● Facebook: cizincihradec

Projekty Diecézní charity Hradec Králové na pomoc cizincům a uprchlíkům spolufinancuje Evropská unie – Azylový, migrační a integrační fond, MVČR, MPSV ČR, SUZ MVČR, MŠMT ČR, Královéhradecký kraj, Statutární město Hradec Králové a Tříkrálová sbírka.

